

Martin Kubica – Tma na konci tunelu

artmap.cz, 21. 1. 2020

„Abychom dokázali přetvořit své životy, musíme utéct sami před sebou, před svými postoji, dlouhodobými závazky, hodnotovými a myšlenkovými orientacemi, a dokonce i citlivostí,“ píše Zygmunt Bauman ve své poslední knize *Tekuté zlo*. Martin Kubica sice nikam neutíká, přinejmenším jeho tvorba už ale několik let vykazuje známky vnitřního napětí, o které se zřejmě nejvíce zapříčinila jeho dvojí zkušenost umělce a restaurátora. Důraz na péči a starostlivost, které si osvojil prostřednictvím své civilní profese, tak ve volné tvorbě hojně kompenzuje více či méně koordinovanými procesy ničení. A je to právě všudypřítomná oscilace mezi opravou a destrukcí, již lze také považovat za známku autorovy (marné) snahy opustit vytyčený koridor a učinit skutečný životní průlom. Výstava *Tma na konci tunelu* tak fakticky pro porubského rodáka Martina Kubicu představuje prostor, jak se vyrovnat s individuální a kolektivní zkušeností, kterou determinuje místo, jakož i činnosti s ním spjaté. Zdaleka však nejde jen o osobní příběh. Jeho snaha vykazuje značný potenciál zobecnění, protože vypovídá mnohé i o současné konstelaci světa.

Přes riziko vzájemné kontraindikace výstava vlastně reflektuje dva aktuální fenomény. Tím prvním je baumanovská „tekutost“ moderní doby, na kterou Kubica mimo jiné poukazuje i tím, že proces destrukce (či přinejmenším významné modifikace) svých artefaktů nezřídka svěřuje právě do rukou vodního živlu. Významnější prostor zde však dostal spíše druhý fenomén, jímž je opět Baumanem postulovaná současná absence alternativy. „Tento svět se s vážností prohlašuje za jedinou realitu a za bláznů – nebo v lepším případě za excentriky – označuje všechny, kteří věří, že všechno má alternativu,“ říká. A aby tento stav strnulého bezčasí charakterizoval, podvrtně a ironicky k tomu zneužívá výrok Margaret Thatcherové „There is no alternative“ (neexistuje alternativa – odtud též akronym TINA).

Když Francis Fukuyama po pádu berlínské zdi radostně vyhlášoval konec dějin, nebyl zdaleka prvním, kdo podlehl svůdnému dojmu, že se dějinné soukolí natrvalo zastavilo. Na to, jak bylo 20. století vrtkavé, nabídlo vlastně hned několik projektů konstruovaných „na věčné časy“ (včetně toho pro Porubu podstatného, socialistického). Ve stejné době, kdy se Fukuyama radoval z konečného vítězství liberální demokracie, ale formuloval německý sociolog Claus Offe jiný, o poznání ponuřejší – s ohledem na současný stav věcí však realističtější – pohled výmluvně shrnutý do prorockého úsloví *Tunel na konci světla*, jenž se také v reformulované podobě uplatňuje v názvu Kubicovy výstavy. A ten už i jinak diskutabilní tezi o konci dějin nevnímá zdaleka tak pozitivně. Spíše naopak. V době, kdy je naše svoboda stále více lokalizovaná ve sféře spotřeby a sebeobnovy a kdy ztratila spojitost s tím nejdůležitějším, tedy s přesvědčením, že lze ve světě něco změnit, se totiž ukazuje, že místo o konci je vhodné hovořit spíše o ustrnutí či konzervaci. A je tak nějak jedno, zda tento fakt přičítat nedostatku nových impulzů, či naopak jejich enormnímu množství a naší neschopnosti rozhodnout, který je ten správný. Dokud se nevyslovíme, platí zkratka TINA.

Výstava, kterou Martin Kubica pro Galerii Dukla připravil, je proto snad nejvíce o hledání odvahy, kterou člověk toužící vystoupit z komfortní zóny nutně potřebuje.

MARTIN KUBICA

* 1987 Ostrava, žije a pracuje v Ostravě

Martin Kubica je absolventem Fakulty umění Ostravské univerzity, Ateliéru sochařství Maria Kotrby a Jaroslava Koléška (2006–2012). Během studia se věnoval zejména artikulaci lidské postavy v prostoru. Tento zájem se posléze vyvinul ve snahu o komplexnější postižení vztahu

člověka k jeho okolí, která neřídka směřovala k využívání tzv. site-specific strategií. V poslední době ve své práci figuru opustil a její roli přenechal samotnému divákovi. Vytváří modely staveb, fragmenty architektonických prostorů i předměty, které se vážou k budování obydlí či lidské činnosti obecně. Jeho tvorba zúročuje především fenomenologické, ontologické a environmentalistické aspekty lidské existence, zároveň ale představuje i (marné) pátrání po možných konstantách v současné tekuté společnosti.

Události poblíž

Do 31. 12. 2020 / Výstavy PLATO Ostrava / Ostrava

Do 31. 07. 2020 18:00 / Výstavy PLATO Ostrava / Ostrava

Do 31. 05. 2020 / Výstavy PLATO Ostrava / Ostrava

Zdroj: <https://www.artmap.cz/martin-kubica-tma-na-konci-tunelu/>